

Hradec Králové dne 5. května 2023

Č. j.: MZP/2023/550/555

Sp. zn.: ZN/MZP/2023/550/81

Opatření proti nečinnosti

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VI Hradec Králové (dále jen „ministerstvo“)

přikazuje

Krajskému úřadu Pardubického kraje, se sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice (dále též jen „úřad“), podle ust. § 80 odst. 4 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), aby vydal rozhodnutí v řízení o změně integrovaného povolení ve věci uvedení závazných podmínek integrovaného povolení pro zařízení „Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“ (dále též „jen „elektrárna Chvaletice“) provozovatele Elektrárna Chvaletice a.s. se sídlem K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice, IČ: 28786009 (dále též jen „společnost ECHVA“ nebo „provozovatel“), do souladu s Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2021/2326 ze dne 31. listopadu 2021, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro velká spalovací zařízení (dále též jen „závěry o BAT“). Předmětné řízení sp. zn. SpKrÚ 84208/2022/OŽPZ bylo zahájeno oznámením č. j. KrÚ 84208/2022/OŽPZ ze dne 27. 2. 2023. K vydání rozhodnutí ve věci stanovuje ministerstvo **lhůtu v trvání do 22. 5. 2023.**

O d ů v o d n ě n í

Ministerstvo obdrželo dne 11. 4. 2023 podněty spolku Greenpeace Česká republika z. s. (dále též jen „spolek Greenpeace“) a spolku Frank Bold Society, z. s. (dále též jen „spolek FBS“) a dne 12. 4. 2023 podnět spolku Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic (dále též jen „spolek Hnutí DUHA“) ve věci přijetí opatření proti nečinnosti úřadu v řízení o změně integrovaného povolení ve věci uvedení závazných podmínek integrovaného povolení pro zařízení elektrárna Chvaletice provozované společností ECHVA do souladu se závěry o BAT. Elektrárna Chvaletice je provozována na základě integrovaného povolení vydaného rozhodnutím úřadu č. j. OŽPZ/21181/04/PP ze dne 6. 6. 2005, ve znění pozdějších změn (dále též jen „integrované povolení“ nebo „IP“).

Obsahem identických podání spolku Greenpeace, spolku FBS a spolku Hnutí DUHA (dále též jen „spolky“) jsou tyto skutečnosti:

- integrované povolení elektrárny Chvaletice je v rozporu s právními předpisy, zejména s ustanovením § 14 odst. 3 a § 18 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci

a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o integrované prevenci“) a se závěry o BAT.

- společnosti ECHVA je nadále umožněno bez pravomocné výjimky provozovat elektrárnu Chvaletice v rozporu se závěry o BAT a probíhající řízení vedoucí k nápravě této skutečnosti bylo úřadem přerušeno, aniž by byly splněny nezbytné zákonné podmínky.

Spolky konstatují, že elektrárna Chvaletice neměla ke dni 17. 8. 2021, tj. do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o nejlepších dostupných technikách v Úředním věstníku Evropské unie, udělení pravomocnou výjimku z emisních limitů dle závěrů o BAT, což bylo důvodem k uvedení IP do souladu se závěry o BAT.

Rozhodnutím ministerstva č. j. MZP/2021/550/1135 ze dne 25. 11. 2021 (dále též jen „rozhodnutí o výjimce“) byla společnosti ECHVA výjimka z emisních limitů oxidů dusíku a rtuti udělena. Rozhodnutí o výjimce bylo v březnu roku 2022 zrušeno Krajským soudem v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále též jen „krajský soud“), aniž by úřad provedl změnu IP, proti čemuž spolky brojily podnětem ze dne 30. 3. 2022.

Rozsudek krajského soudu byl na základě kasační stížnosti ministerstva zrušen Nejvyšším správním soudem (dále též jen „NSS“) a věc byla vrácena krajskému soudu k novému projednání. Krajský soud poté přiznal žalobám spolků proti rozhodnutí o výjimce odkladný účinek, tj. podle spolků tak opět úřadu vznikla povinnost uvést IP do souladu se závěry o BAT.

Úřad zahájil přezkum IP, z něhož vznikl protokol ze dne 30. 8. 2022 a následně z moci úřední zahájil řízení i změně IP ve věci uvedení IP do souladu se závěry o BAT. Následně úřad vyčkával na rozsudek krajského soudu, který dne 21. 12. 2022 rozhodnutí o výjimce zrušil podruhé a věc vrátil ministersvu k novému projednání.

Úřad poté na žádost provozovatele usnesením č. j. KrÚ 18268/2023/OŽPZ/CH ze dne 27. 2. 2023 (dále též jen „usnesení úřadu“) řízení přerušil na dobu než bude vydáno nové rozhodnutí ministerstva o výjimce případně než bude věc předána Krajskému úřadu Olomouckého kraje (dále též jen „úřad OK“), nejpozději však do dne 30. 4. 2023.

Spolky namítají, že úřad postupoval nezákonně, neboť měl podle ustanovení § 71 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „správní řád“), provést změnu IP bezodkladně po provedení přezkumu. Nebylo tak dostáno zásadě rychlosti správního řízení ani řádným lhůtám podle ustanovení § 71 odst. 3 správního řádu. Úřad navíc neprokázal splnění zákonných podmínek pro přerušování řízení, tj. zejména absenci rozporu s veřejným zájmem a existenci důležitých důvodů pro přerušování dle ustanovení § 64 odst. 3 správního řádu.

Podle spolků může být řízení přerušeno, jen při kumulativním naplnění všech podmínek ustanovení § 64 odst. 3 správního řádu. Podle spolků přerušování řízení bylo v rozporu s veřejným zájmem na dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí, neboť bez udělené výjimky z emisních limitů dle závěrů o BAT je umožněno vypouštění nadměrného množství znečišťujících látek ohrožujících životní prostředí a lidské zdraví.

Spolky dále konstatují, že neexistovaly ani důležité důvody, které by ospravedlňovaly žádost ECHVA o přerušování řízení. Příkladem takových důvodů je dle komentářové literatury např. obstarání důležitých podkladů pro vydání rozhodnutí nebo vyřízení tíživé situace účastníka řízení. Podle spolků se ale úřad splněním této podmínky explicitně nezabýval.

Spolky se neztotožňují s úřadem, který považuje zrušující rozsudek krajského soudu ze dne 21. 12. 2022 za významnou skutečnost v řízení o výjimce, naopak namítají, že byl úřad povinen

uvést IP do souladu se závěry o BAT již na základě usnesení krajského soudu ze dne 22. 6. 2022 o odkladném účinku žaloby proti emisní výjimce.

Podle spolků úřad chybně předpokládal, že ve věci rychle rozhodne ministerstvo, které nemá k dispozici spisový materiál.

Spolky odmítají argumentaci úřadu, že případné uvedení IP elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT, by ECHVA mohly způsobit značné náklady a připomínají nenárokovou povahu emisních výjimek, na níž upozornil i krajský soud.

Spolky závěrem navrhují, aby ministerstvo dle § 80 odst. 1 správního řádu učinilo opatření proti nečinnosti úřadu, tj. aby

- v souladu s ustanovením § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu úřadu přikázalo, aby bezodkladně pokračoval v řízení podle § 65 odst. 2 téhož zákona, neboť není překážky odůvodňující přerušování řízení a v předem stanovené lhůtě (nejpozději do 1. 5. 2023) dokončil řízení o změně IP a uvedl je do souladu se závěry o BAT; nebo
- v souladu s ustanovením § 80 odst. 4 písm. b) správního řádu usnesením věc převzalo a uvedlo závazné podmínky IP elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT.

Spolky žádají, aby ministerstvo využilo všech zákonných možností k nápravě popsaného stavu v co nejkratší možné době. Spolky dále požadují, aby byly informovány ve lhůtě do 30 dnů od doručení podnětů podle § 42 správního řádu o opatřeních, která byla vůči úřadu přijata, případně jaký další postup byl zvolen.

Ministerstvo přípisem č. j. MZP/2023/550/559 ze dne 18. 4. 2023 (dále též jen „přípis ze dne 18. 4. 2023“) vyzvalo úřad, aby sdělil, jak postupuje ve věci uvedení závazných podmínek IP elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT.

V reakci na přípis ministerstva ze dne 18. 4. 2023 úřad pod č. j. KrÚ 36798/2023 ze dne 24. 4. 2023 sdělil, že dne 14. 11. 2022 oznámil pod č. j. KrÚ 84208/2022/OŽPZ zahájení z moci úřední ve věci uvedení závazných podmínek integrovaného povolení elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT. Úřad následně usnesením ze dne 27. 2. 2023, které je přílohou sdělení, řízení na žádost provozovatele přerušil nejdéle do 30. 4. 2023. Po uvedené lhůtě úřad seznámí účastníka s podklady pro vydání rozhodnutí a následně ve věci rozhodne.

Z výrokové části usnesení ze dne 27. 2. 2023 vyplývá, že úřad postupoval podle ustanovení § 64 odst. 3 správního řádu a řízení o změně IP ve věci uvedení závazných podmínek IP elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT přerušil

- do okamžiku rozhodnutí ministerstva v novém řízení ve věci udělení výjimky z emisních limitů pro rtuť a oxidy dusíku na základě rozsudku krajského soudu ze dne 21. 12. 2022; nebo
- do okamžiku vrácení věci úřadu OK k novému projednání, nejdéle však do 30. 4. 2023.

V odůvodnění usnesení ze dne 27. 2. 2023 úřad uvedl, že podnětem k zahájení řízení o změně IP byl protokol č. j. 63436/2022/OŽPZ/CH ze dne 30. 8. 2022 z přezkumu závazných podmínek IP. Úřad na základě kontrolních zjištění při přezkumu konstatoval, že provede změny či úpravy některých závazných podmínek IP a IP uvede do souladu se závěry o BAT.

V průběhu řízení úřad obdržel vyjádření provozovatele zastoupeného na základě plné moci Mgr. Annou Urbanovou, L.L.M., advokátkou, se sídlem V Celnici 1034/6, 110 00 Praha 1. Ve vyjádření bylo uvedeno, že podle názoru provozovatele existuje zákonná překážka pro zahájení řízení o

stanovení emisních limitů dle závěrů o BAT, kterou je probíhající soudní řízení proti rozhodnutí ministerstva o výjimce, které představuje překážku litispendence.

Ve vyjádření provozovatele je dále uvedeno, že stanovení emisních limitů dle závěrů o BAT by pro ECHVA mělo likvidační důsledky, protože by elektrárna Chvaletice byla schopna plnit emisní limity pro rtuť a oxidy dusíku dle závěrů o BAT jen za předpokladu finančně, technicky a časově extrémně náročných investic a byla by nucena zařízení alespoň dočasně odstavit. To by mohlo vážně ohrozit energetickou bezpečnost České republiky, neboť by mohlo dojít k vážnému ohrožení veřejného zájmu na bezpečnosti a dostupnosti dodávek elektrické energie a tepla. Podle ECHVA je elektrárna Chvaletice jednou z nejvýkonnějších elektráren na území České republiky a je klíčová pro zajištění stability elektrické sítě. Provozovatel navrhnul, aby úřad podle ustanovení § 66 odst. 2 správního řádu předmětné řízení zastavil. Dále navrhnul, aby bylo ve věci uskutečněno ústní jednání.

Úřad opatřením č. j. KrÚ 1980/2023/OŽPZ ze dne 10. 1. 2023 nařídil ústní jednání na den 27. 1. 2023. V průběhu ústního jednání provozovatel uvedl, že v důsledku rozsudku krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí ministerstva o výjimce a věc byla vrácena k novému projednání došlo ke změně okolností. Provozovatel dále sdělil, že do 30. 1. 2023 doručí odůvodněnou žádost o přerušování řízení nebo požádá o nařízení nového ústního jednání.

Úřad v průběhu ústního jednání vysvětlil, že překážka litispendence podle § 48 odst. 1 správního řádu, která by vedla k zastavení řízení podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu, je dána pouze pokud jsou kumulativně naplněny dvě podmínky, a to, že jde o řízení „v téže věci“, a že jde o řízení „z téhož důvodu“. Pokud je vedeno řízení z moci úřední, pak řízení na žádost účastníka v téže věci není řízením vedeným z téhož důvodu, a proto řízení o žádosti účastníka v téže věci nemůže být zastaveno pro naplnění překážky litispendence. Úřad při tom vycházel z rozsudku NSS č. j. 6 Ads 139/2012 – 58 ze dne 13. 6. 2013.

Úřad dne 3. 2. 2023 obdržel žádost ECHVA o přerušování řízení ve smyslu ustanovení § 64 odst. 3 správního řádu z těchto důvodů:

Pokračování v řízení o změně IP je v současné situaci bezúčelné a v rozporu se zásadou hospodárnosti veřejné správy;

Na základě rozsudku krajského soudu ze dne 21. 12. 2022 je ministerstvem vedeno nové řízení a lze očekávat, že v horizontu několika týdnů ministerstvo vydá nové rozhodnutí a ECHVA bude disponovat novou pravomocnou výjimkou z emisních limitů dle závěrů o BAT.

Nové řízení vedené ministerstvem o výjimce z BAT a řízení zahájené z moci úřední o stanovení emisních limitů v souladu se závěry o BAT se materiálně týká stejné věci, proto je pokračování v tomto řízení podle ECHVA bezúčelné.

ECHVA hodlá podat kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu ze dne 21. 12. 2022 k NSS a domnívá se, že rozsudek krajského soudu bude zrušen pro nepřezkoumatelnost a nezákonnost a věc bude vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Tím by opět nabylo právní moci rozhodnutí ministerstva o výjimce.

Jakmile ministerstvo vydá nové rozhodnutí o výjimce nebo NSS zruší rozsudek krajského soudu ze dne 21. 12. 2022, dojde podle ECHVA k faktickému vyprázdnění předmětu řízení o stanovení emisních limitů dle závěrů o BAT a toto řízení by mělo být zastaveno.

Pokud ministerstvo ECHVA novou výjimku z BAT neudělí a NSS rozsudek krajského soudu ze dne 21. 12. 2022 nezruší, může úřad v řízení pokračovat.

ECHVA vyjádřila přesvědčení, že přerušení řízení není v rozporu s veřejným zájmem na ochraně životního prostředí a naopak pokračování v řízení o stanovení emisních limitů dle závěrů o BAT vážně ohrožuje energetickou bezpečnost České republiky.

S odvoláním na ustanovení § 6 odst. 1 a 2 správního řádu úřad konstatoval, že postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady a dotčené osoby byly co možná nejméně zatěžovány (zásada procesní ekonomie). Zároveň postupuje tak, aby byly věci vyřizovány bez zbytečných průtahů (zásada rychlosti postupu), což je v případě řízení podle zákona o integrované prevenci podle úřadu umocněno nutností postupovat v souladu s účelem tohoto zákona dle ustanovení § 1 odst. 1, tj. dosáhnout vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku.

Úřad dále uvedl, že si je vědom, že řízení o změně IP nelze přerušit na nepředvídatelně dlouhou dobu, po kterou by mohlo trvat řízení vedené ministerstvem resp. úřadem OK o výjimce nebo po dobu řízení o kasační stížnosti před NSS. Úřad dále uvedl, že nelze vyloučit ani možnost, že ministerstvo ve věci rozhodne rychle, a toto rozhodnutí o výjimce by bylo ihned pravomocné a vykonatelné a rozhodnutí úřadu o stanovení limitů dle závěrů o BAT by bylo nadbytečné. Úřad proto řízení o změně IP přerušil na přiměřeně dlouhou dobu.

Podle ustanovení § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci *úřad provede přezkum všech závazných podmínek integrovaného povolení, je-li zveřejněno rozhodnutí o závěrech o nejlepších dostupných technikách pro hlavní činnost zařízení podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Při přezkumu se zohlední všechny nové nebo aktualizované závěry o nejlepších dostupných technikách použitelné pro dané zařízení, které byly přijaty na úrovni Evropské unie podle čl. 13 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU od udělení povolení nebo jeho posledního přezkumu. Úřad na základě provedeného přezkumu zajistí, aby do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o nejlepších dostupných technikách byly závazné podmínky integrovaného povolení v souladu se závěry o nejlepších dostupných technikách a aby provozovatel zařízení byl povinen tyto podmínky dodržovat.*

Rozhodnutím úřadu OK o 29. změně integrovaného povolení č. j. KUOK 78464/2021 ze dne 23. 7. 2021 byla společnosti ECHVA na základě žádosti ze dne 28. 12. 2018 doplněné podáními ze dne 22. 4. 2020 a ze dne 30. 4. 2021 nepravomocně udělena výjimka z úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami podle Prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2017/1442 ze dne 31. 7. 2017, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU (dále též jen „směrnice IED“) pro velká spalovací zařízení (dále též jen „prováděcí rozhodnutí“). Prováděcí rozhodnutí bylo zveřejněno dne 17. 8. 2017. Lhůta 4 let k uvedení závazných podmínek provozu zařízení do souladu se závěry o BAT uplynula podle § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci dne 17. 8. 2021.

Prováděcí rozhodnutí Komise EU ze dne 31. 7. 2017 bylo zrušeno rozsudkem třetího rozšířeného senátu Soudního dvora Evropských společenství, který byl vyhlášen dne 27. 1. 2021 na veřejném zasedání v Lucemburku. Prováděcí rozhodnutí o závěrech spojených s BAT však nebylo zrušeno s okamžitým účinkem. Účinky předmětného rozhodnutí byly zachovány až do doby než v přiměřené lhůtě, která nesmí přesáhnout dvanáct měsíců ode dne vyhlášení tohoto rozsudku, bude přijat nový akt, který ho má nahradit. Tímto aktem bylo Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2021/2326 ze dne 31. listopadu 2021, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro velká spalovací zařízení (tj. závěry o BAT).

Podle ustanovení § 19a odst. 3 zákona o integrované prevenci *dojde-li úřad na základě ohlášení plánované změny v zařízení podle § 16 odst. 1 písm. b), která nebyla spojena se žádostí o změnu integrovaného povolení podle odstavce 2, nebo na základě přezkumu podle § 18 a 19 k závěru,*

že se nejedná o podstatnou změnu zařízení, ale že je nezbytné provést změnu integrovaného povolení, rozhodne o změně integrovaného povolení v řízení z moci úřední.

Úřad zahájil řízení o změně IP ve věci uvedení závazných podmínek IP (emisních limitů oxidů dusíku a rtuti) elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT na základě přezkumu závazných podmínek IP dne 14. 11. 2022.

Podle ustanovení § 19a odst. 2 zákona o integrované prevenci *Provozovatel zařízení může v rámci ohlášení plánované změny v zařízení podle § 16 odst. 1 písm. b) přímo podat žádost o změnu integrovaného povolení. Dojde-li úřad k závěru, že se jedná o podstatnou změnu zařízení, v řízení se dále postupuje obdobně podle § 3 až 15. Pokud úřad dojde k závěru, že se nejedná o podstatnou změnu v zařízení, pokračuje v řízení o žádosti podle odstavce 4 a správního řádu.*

Podle ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu *správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů. Nečiní-li správní orgán úkony v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené, není-li zákonná lhůta stanovena, použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností.*

Podle ustanovení § 80 odst. 1 správního řádu *nevydá-li správní orgán rozhodnutí ve věci v zákonné lhůtě, nadřízený správní orgán učiní z moci úřední opatření proti nečinnosti, jakmile se o tom dozví.*

Podle ustanovení § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu *může nadřízený správní orgán přikázat nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě učinil potřebná opatření ke zjednání nápravy nebo vydal rozhodnutí.*

Podle ustanovení § 71 odst. 1 správního řádu *je správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu.*

Podle ustanovení § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu *pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvlášť složitý případ.*

Z usnesení úřadu ze dne 27. 2. 2023 je zřejmé, že na žádost provozovatele již dne 27. 1. 2023 proběhlo ústní jednání, na němž mohla ECHVA vyjádřit svůj názor a případně předložit další podklady. Uběhla doba, na kterou bylo řízení úřadem přerušeno, usnesení bylo zkonsumováno a řízení ve věci pokračuje, není tedy nutné zabývat se důvody, které k přerušování řízení vedly.

Ministerstvo dospělo k závěru, že ECHVA nedisponuje pravomocným rozhodnutím o výjimce z úrovně emisí dle závěrů o BAT pro oxidy dusíku a rtuť, lhůta k uvedení zařízení do souladu se závěry o BAT uplynula dne 17. 8. 2021, řízení ve věci bylo zahájeno již dne 14. 11. 2022 a úřad je tedy povinen bezodkladně rozhodnout.

Ministerstvo po zvážení všech okolností stanovilo úřadu, aby v řízení o změně IP ve věci uvedení závazných podmínek IP (emisních limitů oxidů dusíku a rtuti) elektrárny Chvaletice do souladu se závěry o BAT rozhodl nejpozději do 22. 5. 2023.

Ing. Libor Hejduk
ředitel odboru výkonu státní správy VI
podepsáno elektronicky

Rozdělovník

Krajský úřad Pardubického kraje, OŽPZ – oddělení integrované prevence

Komenského náměstí 125, 530 02 Pardubice, IČ: 70892822

Na vědomí

Elektrárna Chvaletice a.s.

K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice, IČ: 28786009

Greenpeace Česká republika, z.s.

Prvního pluku 143/12, Karlín, 186 00 Praha, IČ: 17049059

Frank Bold Society, z.s.

Údolní 567/33, Brno-město, 602 00 Brno, IČ: 65341490

Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic

Údolní 567/33, Brno-město, 602 00 Brno, IČ: 15547779